

מבוא להנדסת תכנה

מרצות: נעמי אונקלוס-שפיגל
מורן קופפר

תוכן ההרצאה

Interaction Diagram •

– הקדמה

– רמת פירוט

Sequence Diagram •

– רכיבי הדיאגרמה

– סוגי מסרים

– משתנים, תנאים ואילוצים

– לולאות

• דוגמאות

INTERACTION DIAGRAMS

- תרשים קשרי גומלין מדגים את זרימת המסרים (Messages) בין עצמים בהקשר של השגת מטרה
- תרשים קשרי גומלין יכול לתאר Use Case, חלק ממנו או רצף של Use Cases בעלי קשרים
- המסרים גורמים להפעלת פעולה, להעברת אות, ליצירת עצם או להריסתו
- קשרי הגומלין מפרטים את כל העצמים הפועלים ביחד

INTERACTION DIAGRAM

- התרשימים ממדלים את נקודות המבט הדינמיות של מערכות.
- קיימים שני סוגי תרשימים:
  - Sequence diagram – תרשים רצף
  - מדגיש סדר המשלוח של המסרים
  - Collaboration diagram – תרשים שיתוף
  - מדגיש את המבנה של תת המערכת שעצמיה שולחים את המסרים

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

- דוגמאות

תרשים כללי ומופעי

• Generic (כללי)

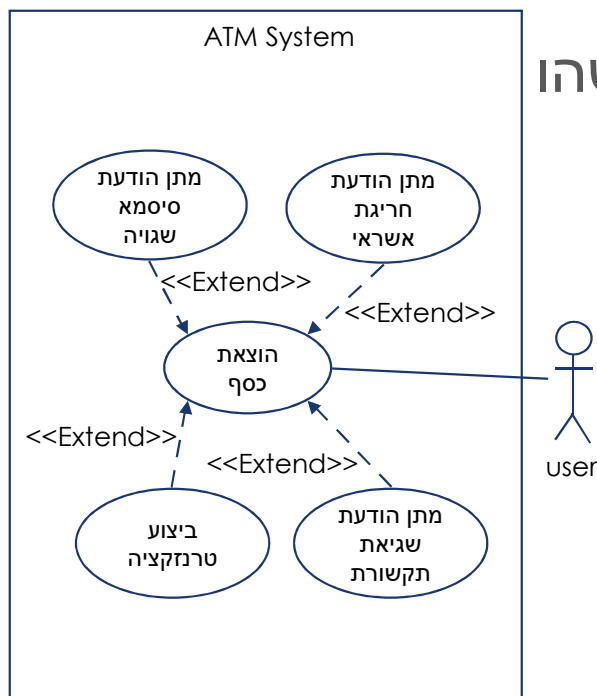
– כולל את כל האפשרויות הכלולות בתרחיש כלשהו

– כולל הסתעפויות, ולולאות

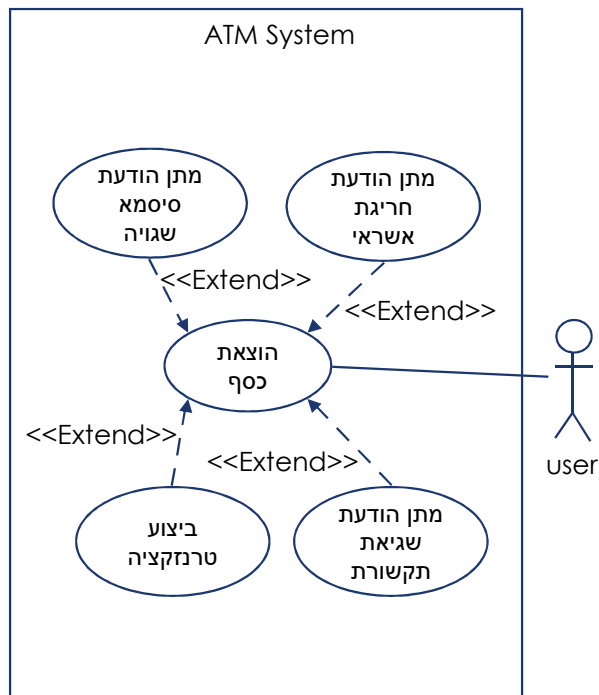
• Instance (מופעי)

– כולל אפשרות מסוימת של תרחיש

– אינטראקציה אפשרית אחת

תרשים כללי - דוגמא

• בתרשים הכללי יופיעו עבור תרחיש "הוצאת כסף" כל הסתעפויות ההרחבה, דיאגרמה אחת הכוללת:

– ביצוע תקין

– ביצוע שגיאה מכיוון לקוח

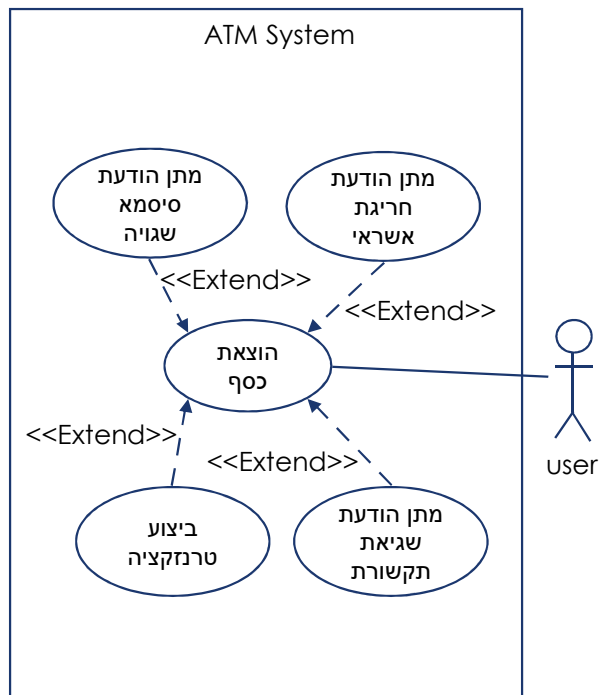
• סיסמא שגויה

• חריגת אשראי

– ביצוע שגיאה מכיוון מערכת

• שגיאת תקשורת

תרשים מופעי - דוגמא

• בתרשים המופעי יופיעו עבור תרחיש "הוצאת כסף" מספר דיאגרמות שכל אחת מהן מתארת הסתעפות הרחבה שונה

– דיאגרמה לביצוע תקין

– דיאגרמה לביצוע שגיאה מכיוון לקוח

• סיסמא שגויה

• חריגת אשראי

– דיאגרמה לביצוע שגיאה מכיוון מערכת

• שגיאת תקשורת

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

- דוגמאות

SEQUENCE DIAGRAM

- מרכיבי הדיאגרמה
  - Trigger – מי מפעיל את התרחיש
  - Actor – שחקן
    - חייב להיות מיוצג בתרשים Use Case של המערכת
  - LifeLine – אובייקט (עבור תהליך אוטומטי)
    - חייב להיות אובייקט של מחלקה בתרשים Class של המערכת
  - Message – ההודעות שמועברות לביצוע התהליך
    - חייב להיות מופע של מתודה במחלקה של האובייקט אליו היא נשלחת
  - LifeLines – אובייקטים שביניהם עוברים המסרים
    - חייב להיות של מחלקה בתרשים Class של המערכת

SEQUENCE DIAGRAM

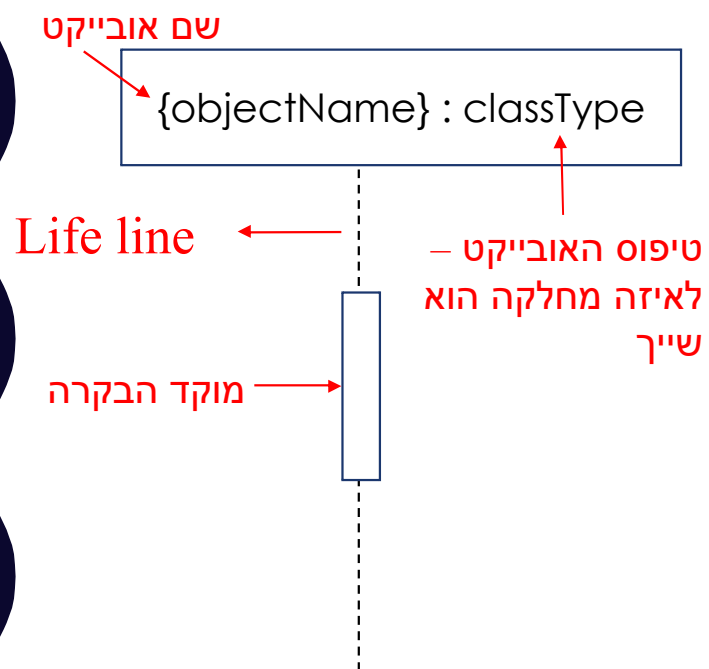
- העצמים וה- Actors המשתתפים בתהליך ממוקמים בחלק העליון של התרשים לאורך ציר ה X
- המסרים בין העצמים ממוקמים לאורך ציר ה Y

LIFELINE

- ייצוג אובייקט

– קו החיים (lifeline) של עצם הוא קו מקווקו המייצג את קיום העצם בתקופת זמן מסוימת.

– "מוקד הבקרה" (focus of control) הוא מלבן צר המתאר את פרק הזמן שבו העצם מבצע פעולות. נקרא גם Activation box.

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

- דוגמאות

MESSAGE

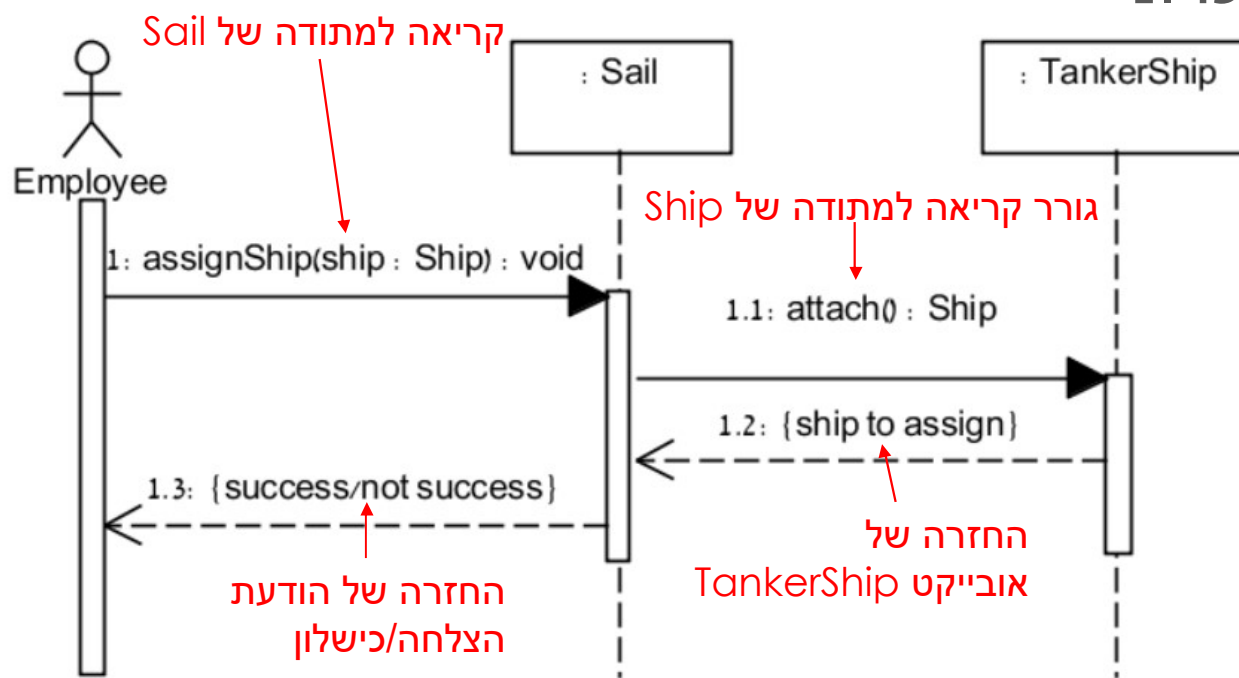
- מסר הינו הודעה המועברת בין עצמים
  - במסר כלולים פרטי הודעה המועברת בין עצמים
  - מסר מועבר בדרך כלל בין עצמים שיש ביניהם link

- סוגי מסרים:

- סינכרוני
  - מעבר בקרה מקונן
- אסינכרוני
  - אין חזרה מפורשת לפונה
- יצירה
  - יצירת עצם חדש
- חזרה (מסר חזרה לאובייקט ממנו הופעל מסר סינכרוני או א-סינכרוני)
  - עצם תגובה

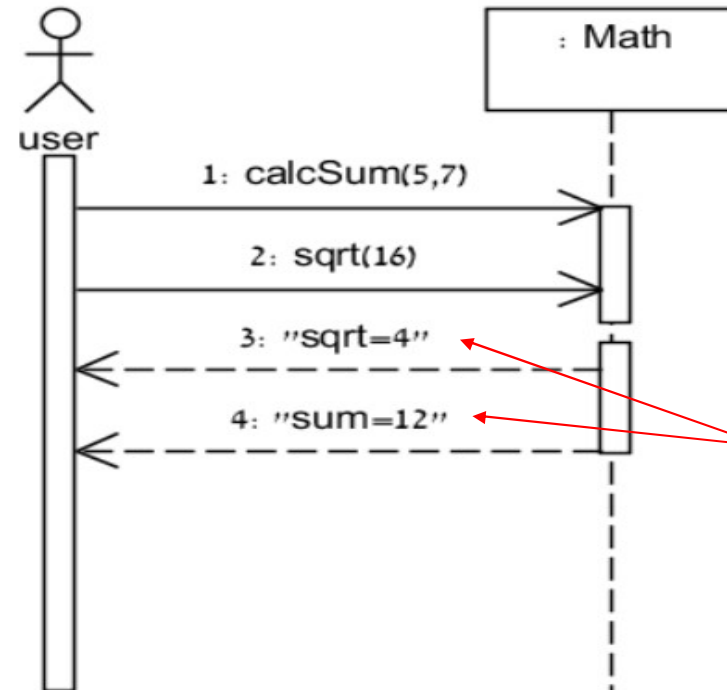
MESSAGE - דוגמאות

- מסר סינכרוני

MESSAGE - דוגמאות

• מסר אסינכרוני

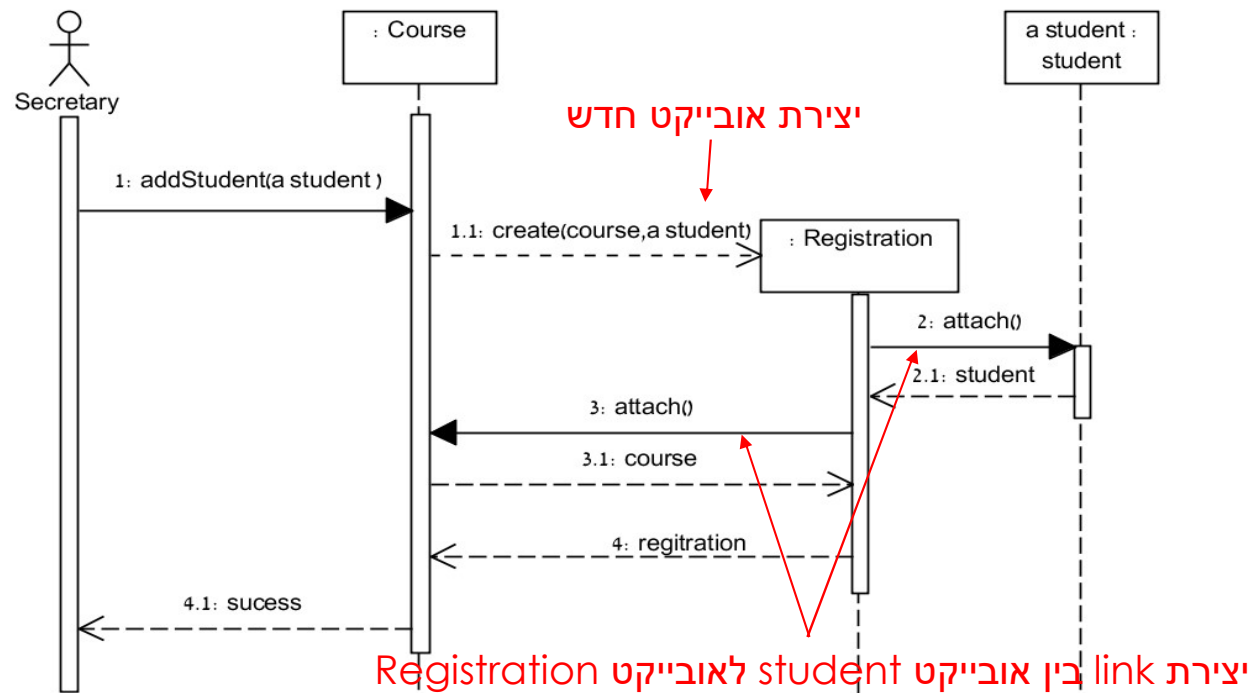

החזרה לא בהכרח
סינכרונית

MESSAGE - דוגמאות

• מסר יצירה

סוגי מסרים נוספים

- מסר עצמי

– מסר שנשלח מאובייקט לעצמו

- מסר הריסה

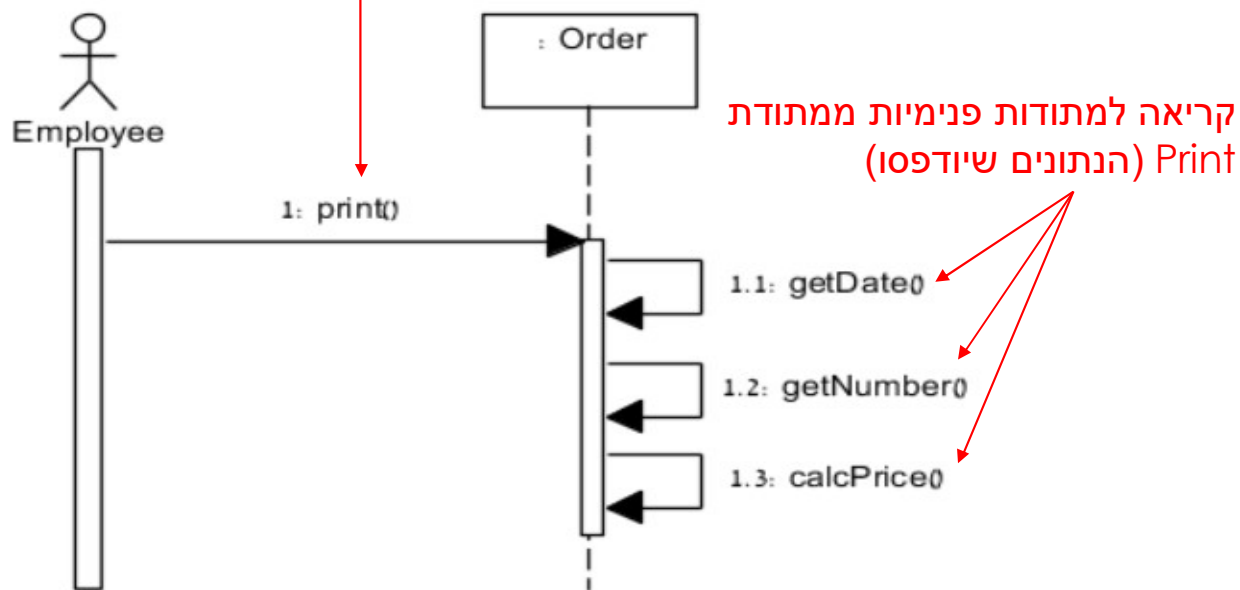
X

– בסופו האובייקט נמחק ולא ניתן להשתמש עימו

MESSAGE - דוגמאות

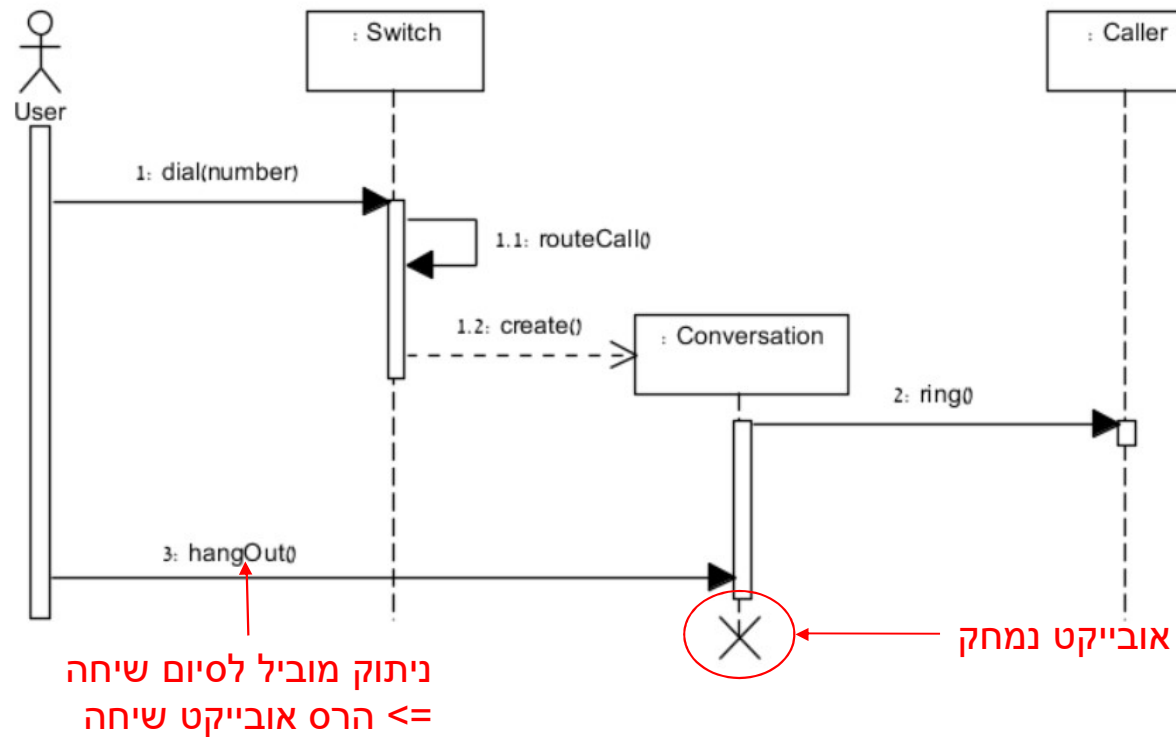
הפעלת מתודה print של אובייקט Order

• מסר עצמי

MESSAGE - דוגמאות

• מסר הריסה

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

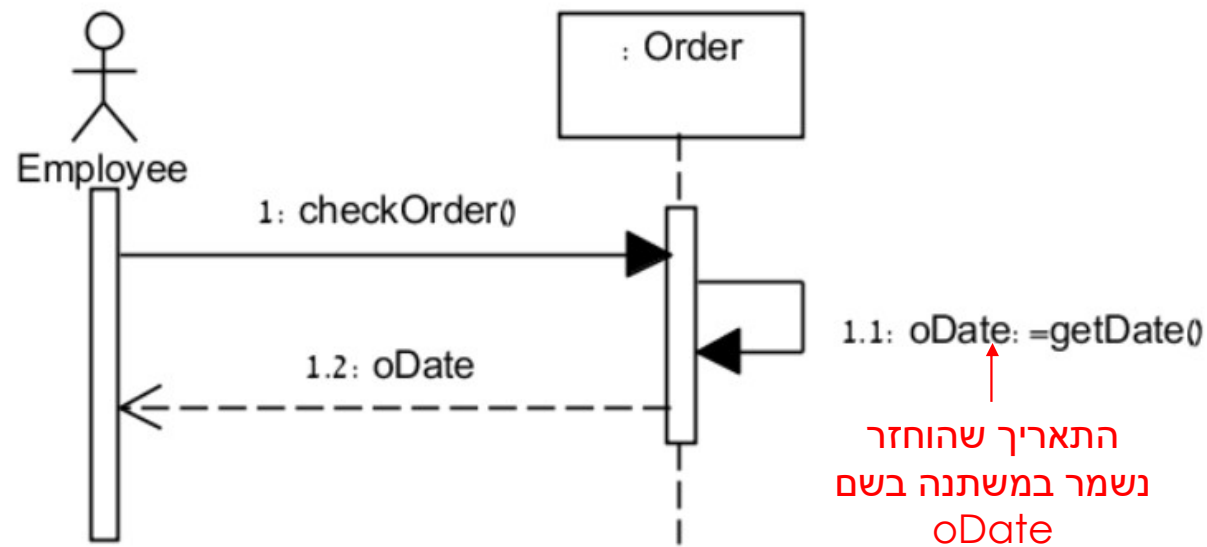
- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

- דוגמאות

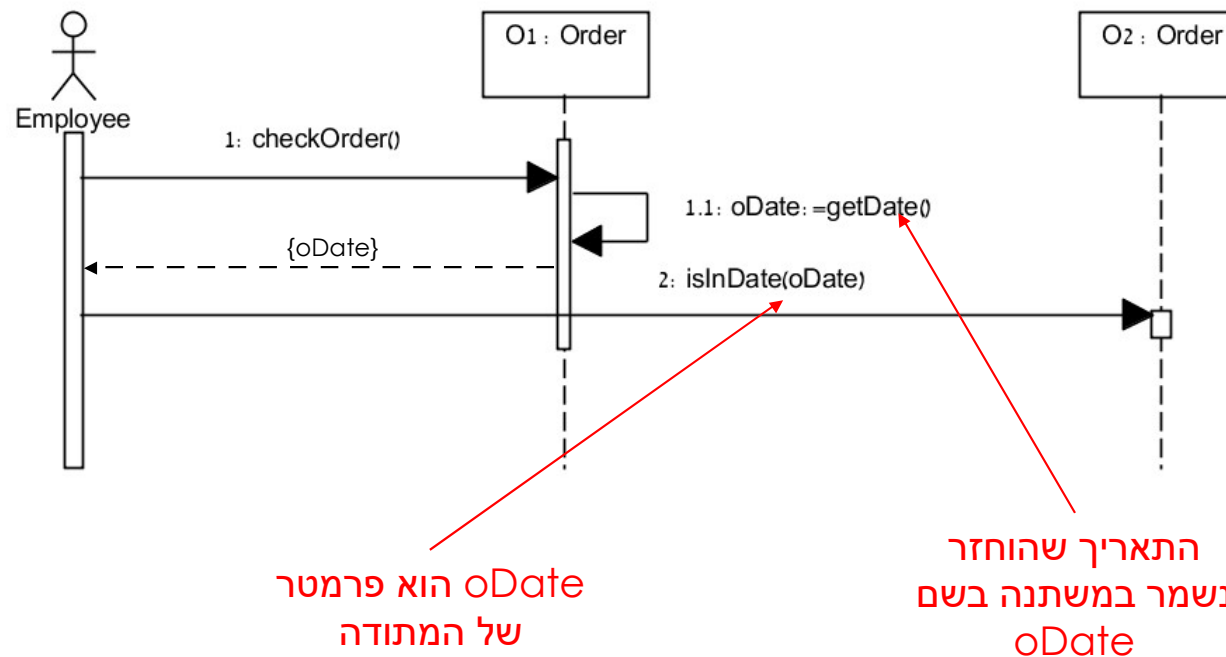
משתנים, פרמטרים ותנאים

- ערך שמוחזר ממתודה ניתן לשמור במשתנה

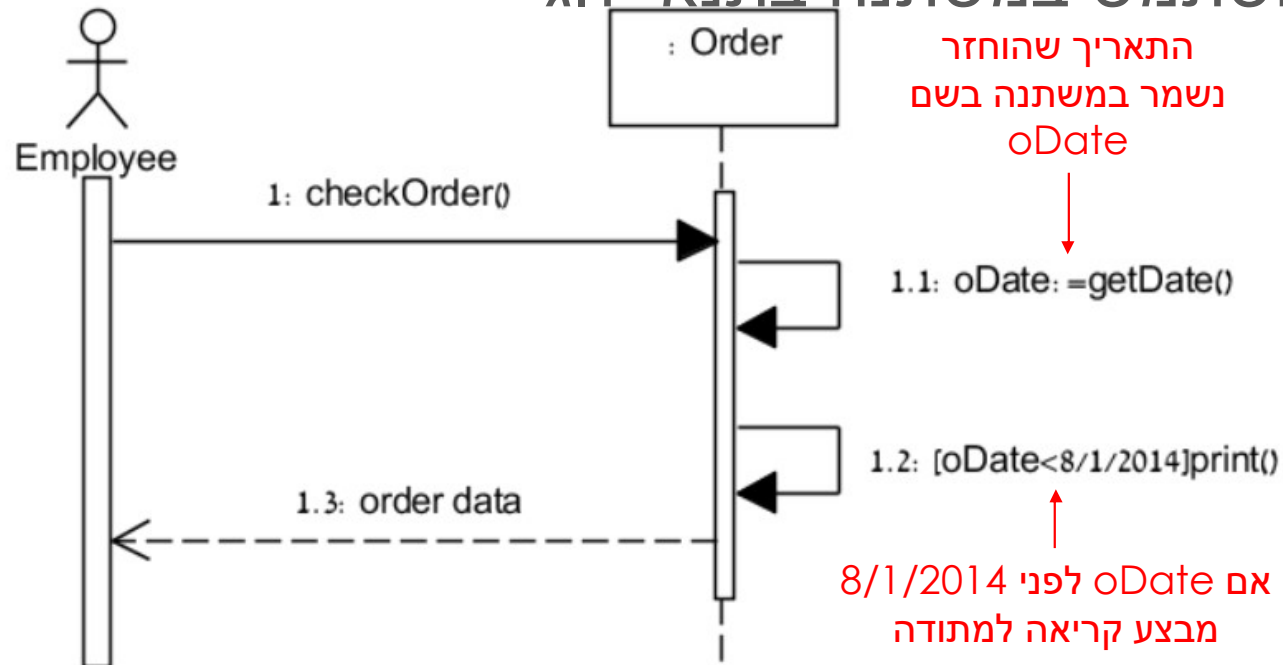
משתנים, פרמטרים ותנאים

- ניתן להשתמש במשתנה כפרמטר למתודה אחרת

משתנים, פרמטרים ותנאים

- ניתן להשתמש במשתנה בתנאי לוגי

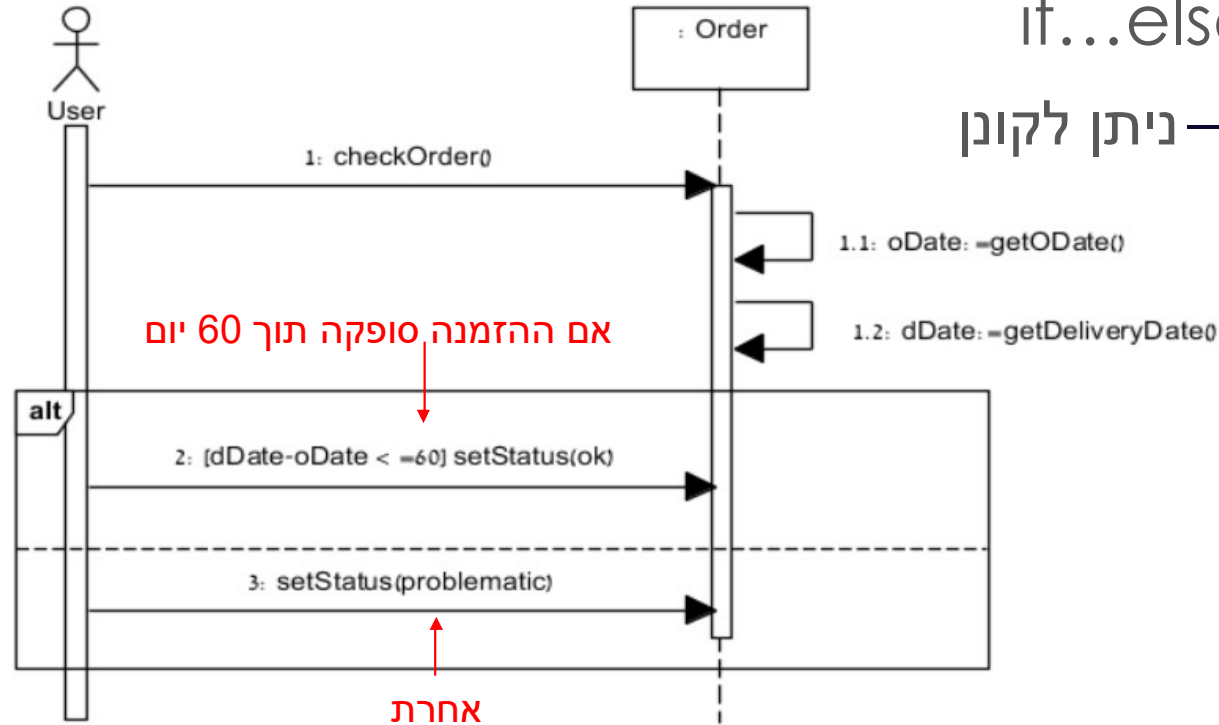

משתנים, פרמטרים ותנאים

- ניתן להשתמש באופרנד Alt לייצוג תנאי מסוג

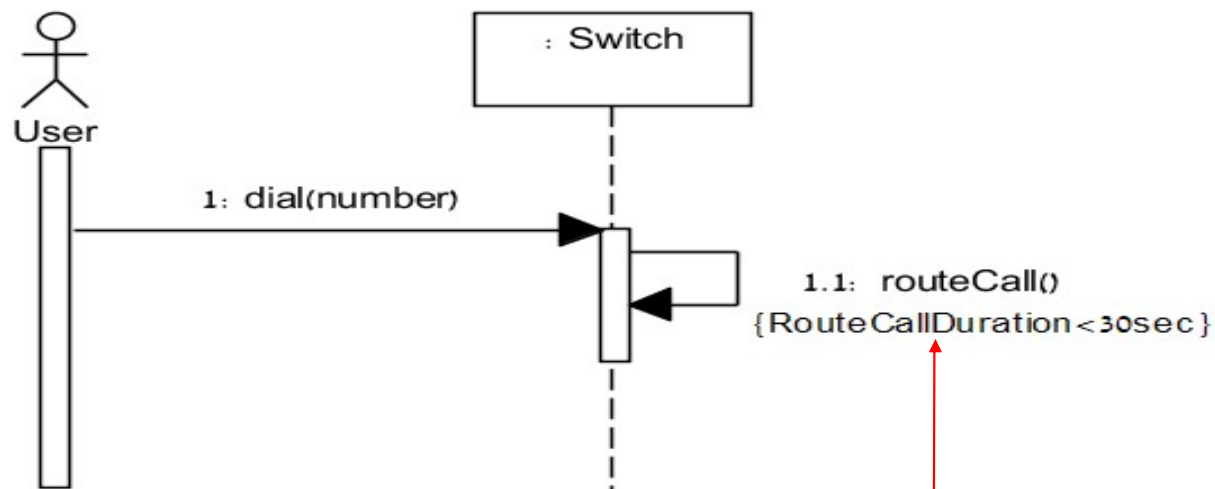
if...else

– ניתן לקונו

אילוצי זמן

- אילוצים על ערכי זמני השיגור של מסרים מתוארים ב- {} ליד הפרמטרים המציינים את זמני השיגור

30 שניות לנסות לנתב
את השיחה למספר שחוגג

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

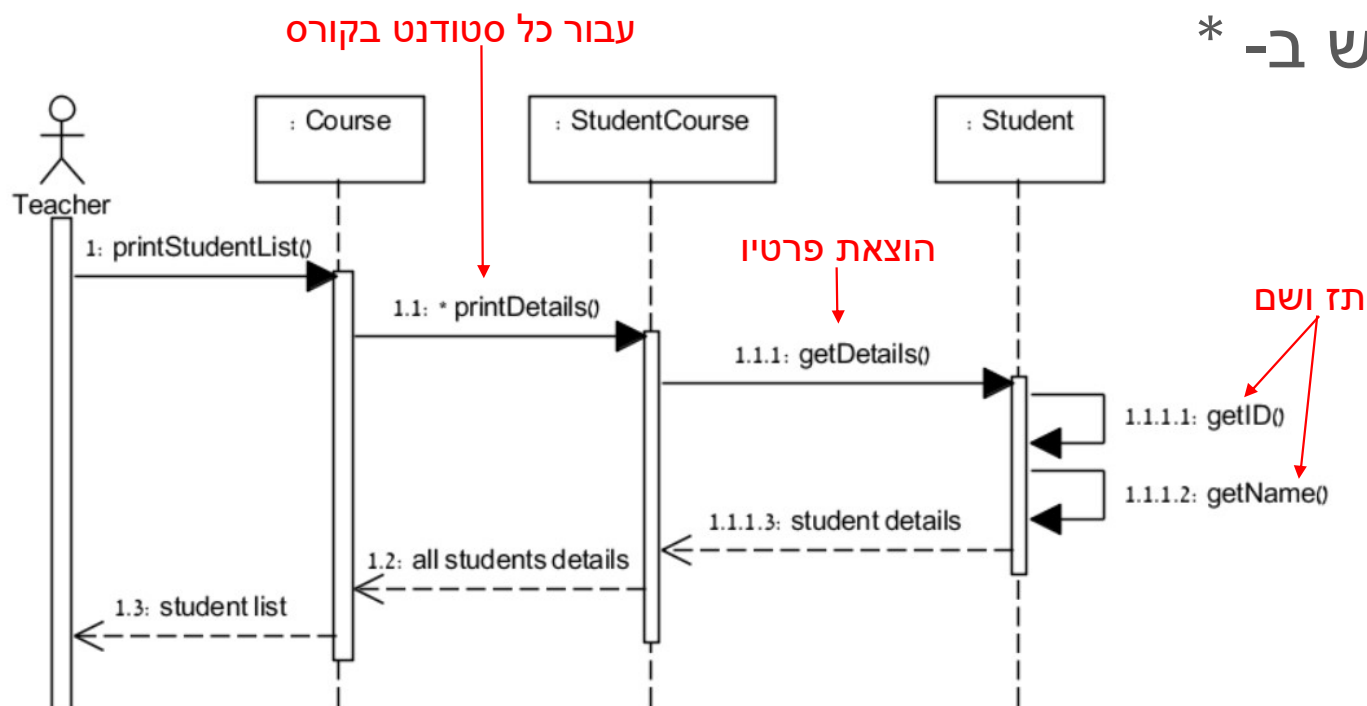
- דוגמאות

לולאות

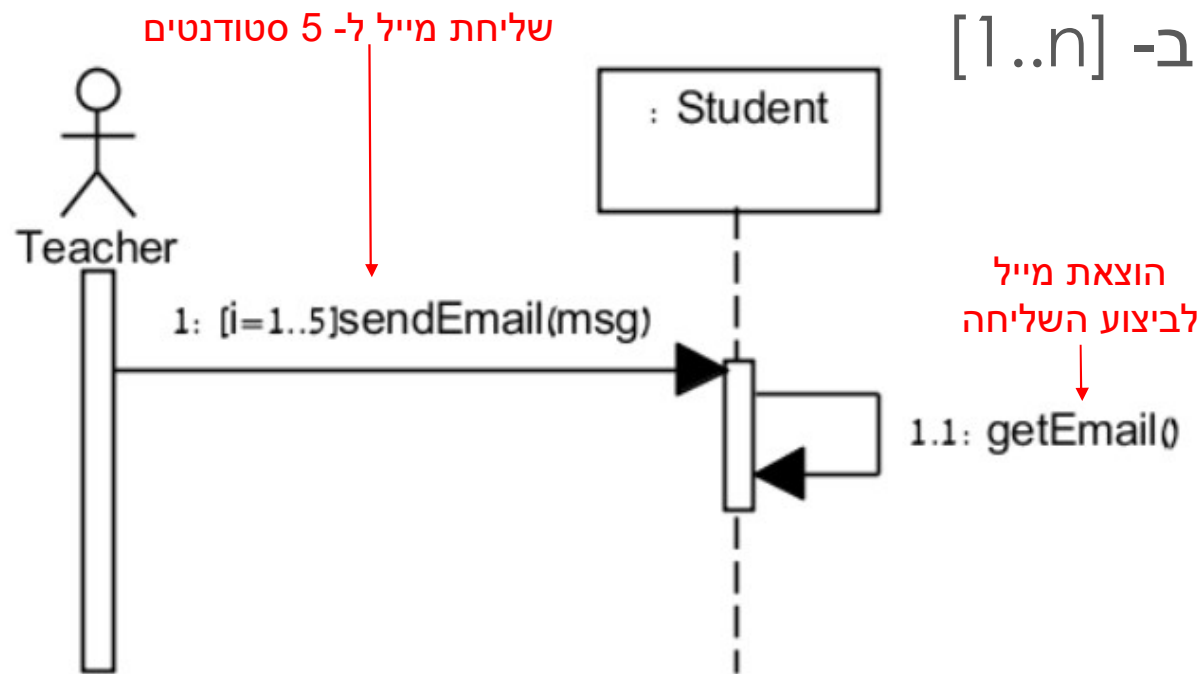
- לולאה קוראת למתודה עבור כל העצמים של המחלקה
- ניתן לסמן לולאה ב- 3 דרכים
  - ע"י הוספת * לפני הקריאה למתודה (foreach)
  - ע"י הוספת תנאי $[i=1..n]$ לפני הקריאה למתודה (for)
  - שימושי כאשר יודעים את כמות האובייקטים שיש לבצע עליהם את המתודה (במקום n יצוין מספר האובייקטים)
- אופרנד Loop (לולאה בתנאי)
  - שימושי כאשר עובדים עם תנאי בדיקה

לולאות - דוגמאות

• שימוש ב- *

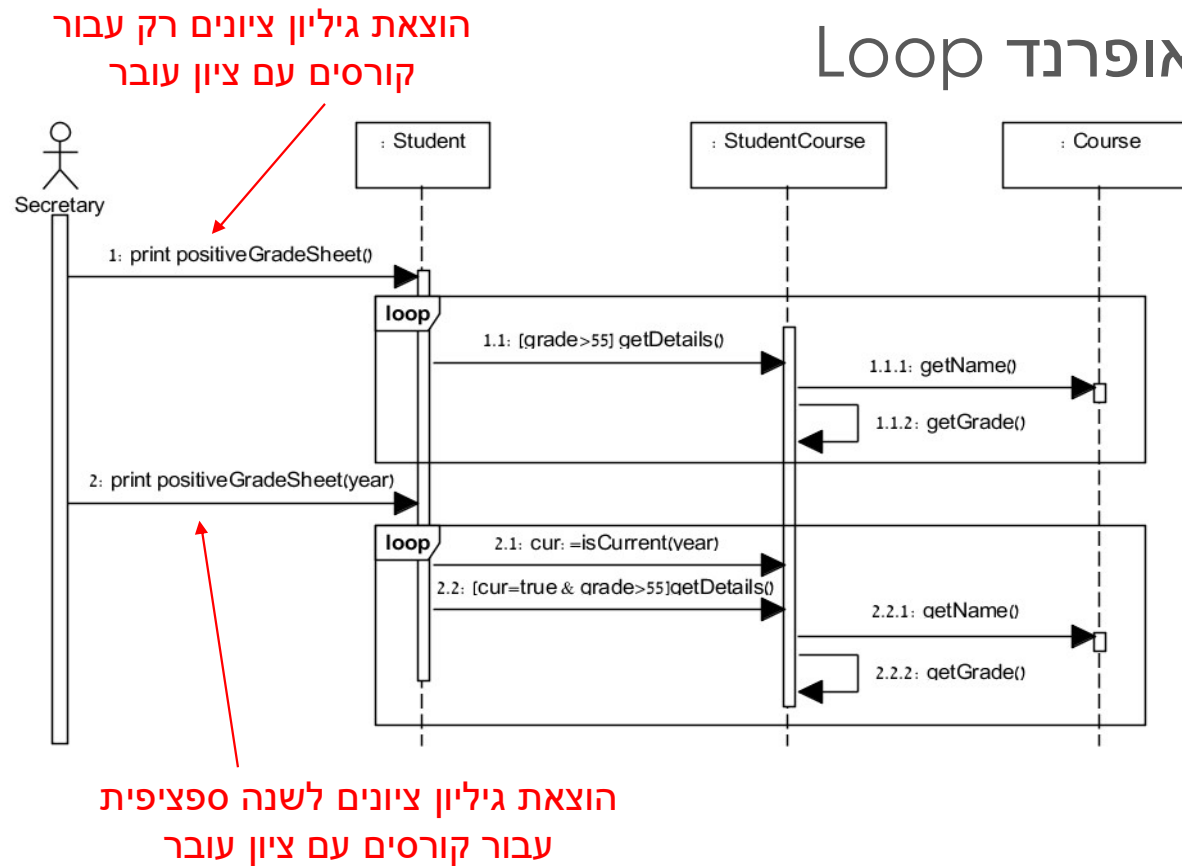

לולאות - דוגמאות

לולאות - דוגמאות

שימוש באופרנד Loop

דוגמא - ספרייה

- השאלה של עותק על ידי קורא
  - קורא יכול להחזיק 4 עותקים לכל היותר
  - כאשר ספר מושאל נבדק אם הוא הושאל כתוצאה מהזמנה אם כן ההזמנה נסגרת
- החזרה של עותק על ידי קורא
  - כאשר מוחזר עותק של ספר שהוזמן הוא נשמר למזמין, אם אין השאלה תוך 3 ימים, ההזמנה מבוטלת
- הזמנת ספר על ידי קורא
  - קורא יכול להזמין ספר

תוכן ההרצאה

- Interaction Diagram

- הקדמה

- רמת פירוט

- Sequence Diagram

- רכיבי הדיאגרמה

- סוגי מסרים

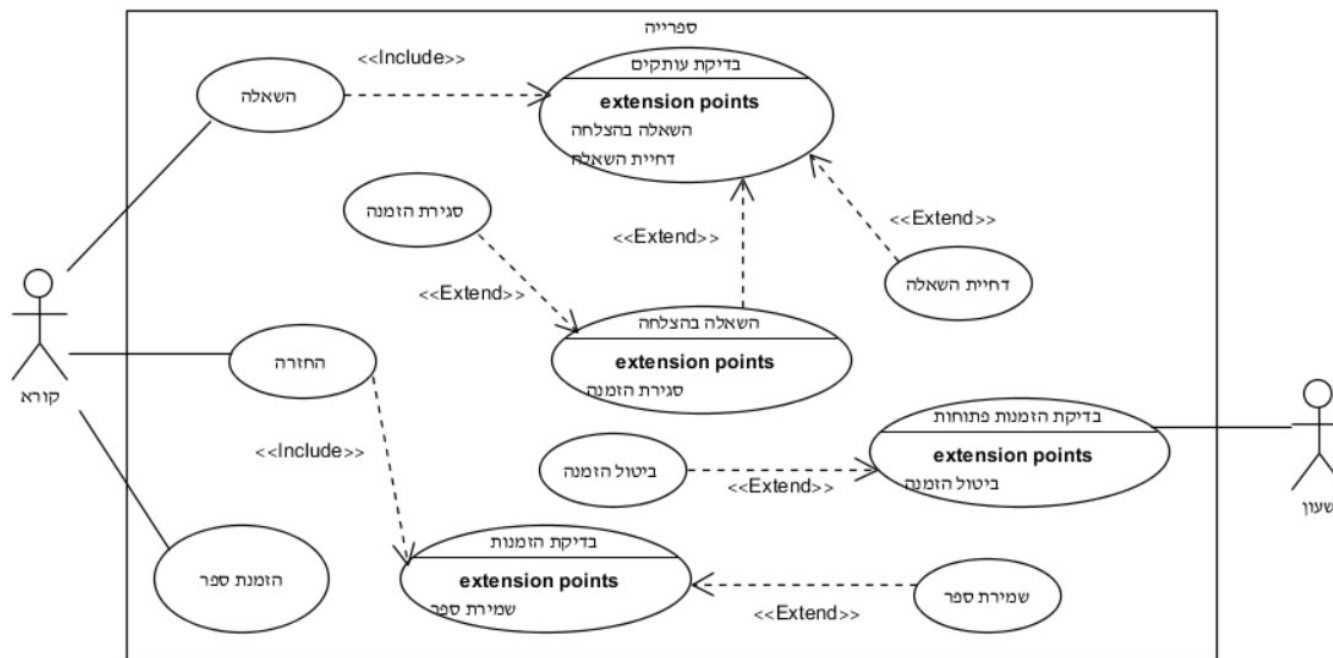
- משתנים, תנאים ואילוצים

- לולאות

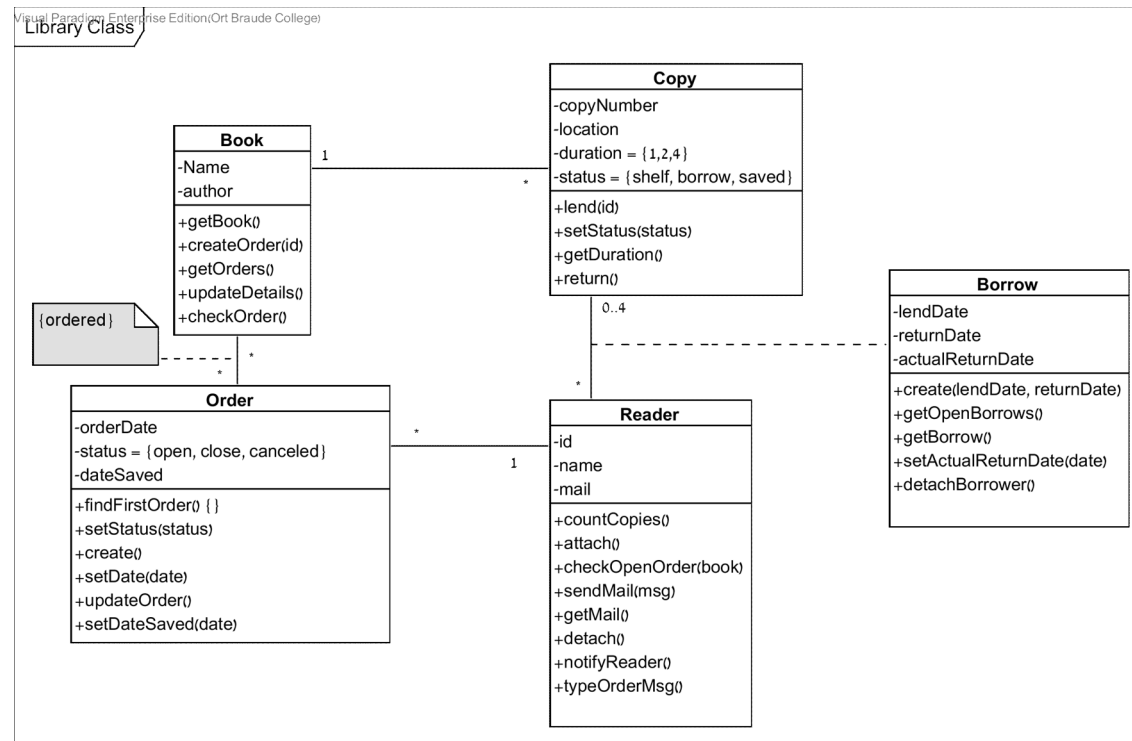
- דוגמאות

דוגמא - ספרייה

Use Case •

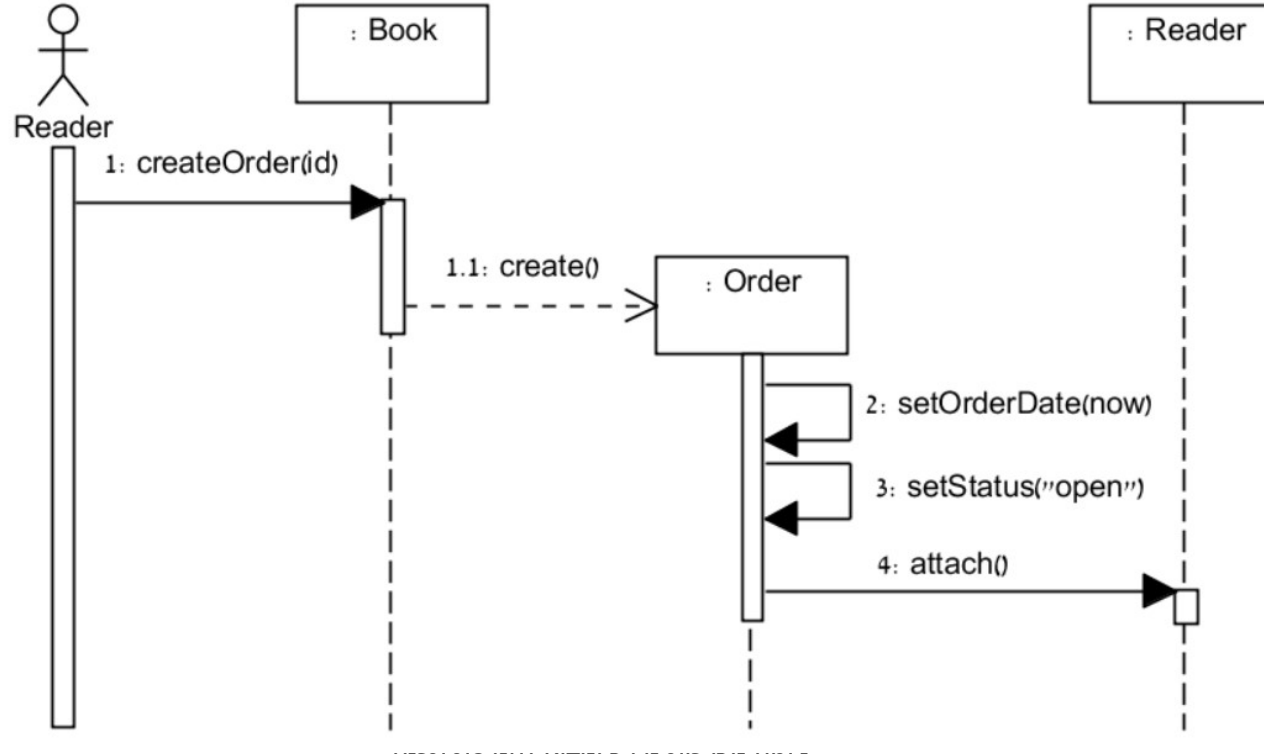
דוגמא - ספרייה

Class •

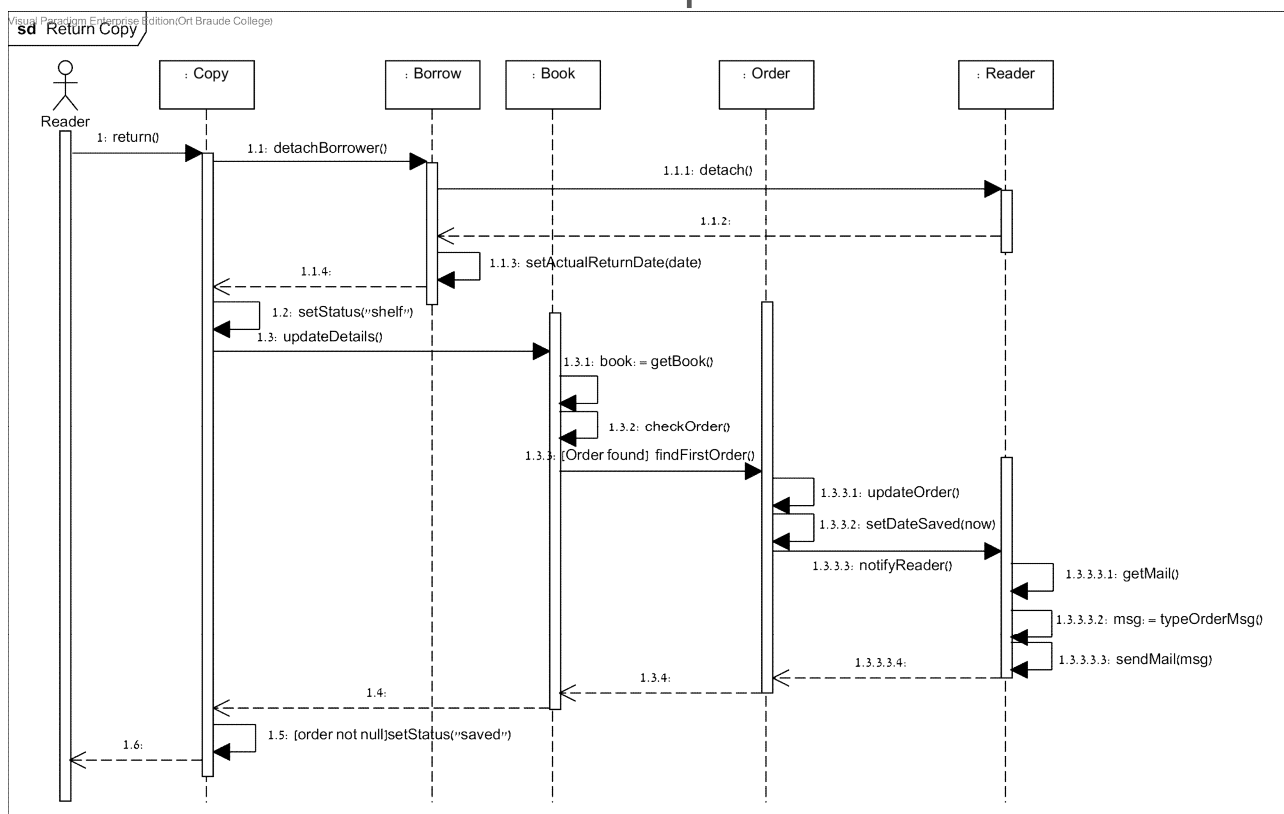
דוגמא - ספרייה

Sequence: Create Book Order •

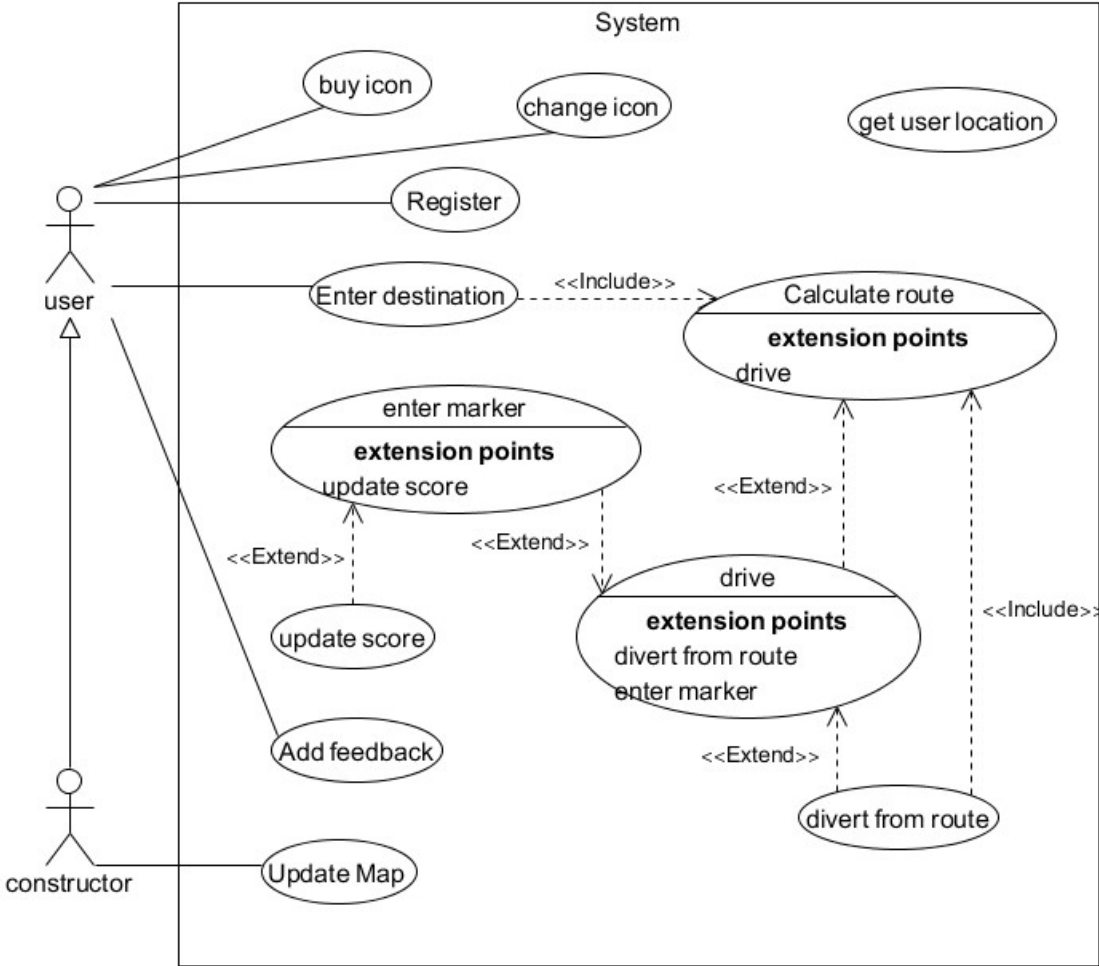

דוגמא - ספרייה

Sequence: Return Copy •

WAZE - ΑΜΑΓΙΤ

WAZE - אפליקציה

